

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ КОМПОНЕНТ НА УРОКАХ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

підготовки БАКАЛАВРА
спеціальності 035 ФІЛОЛОГІЯ
освітньо-професійної програми
МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА (ПОЛЬСЬКА). ПЕРЕКЛАД

Луцьк – 2024

Вибірковий освітній компонент «ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ КОМПОНЕНТ НА УРОКАХ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ» підготовки **БАКАЛАВРА**, галузі знань **03 ГУМАНІТАРНІ НАУКИ**, спеціальності **035 ФІЛОЛОГІЯ**, освітньо-професійної програми **МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА (ПОЛЬСЬКА). ПЕРЕКЛАД**

Розробник: Оксана Вишневська, кандидат філологічних наук, доцент кафедри полоністики та перекладу.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

*Мова та література (польська).
Переклад*

доц. Н.М. Цьолик

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу
протокол № 2 від 5 вересня 2024 року

Завідувач кафедри:

проф. Сухарєва С. В.

© Вишневська О.А. 2024 р.

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1.

Найменування показників	Освітній ступінь, ОПП, спеціальність	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобування освіти	03 ГУМАНІТАРНІ НАУКИ 035 Філологія Мова та література (польська). Переклад. Бакалавр	Вибірковий освітній компонент
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік підготовки 4
		Семестр 8
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
Польська та українська мови викладання		Форма контролю: залік

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Оксана Антонівна Вишнеvsька

Кандидат філологічних наук

Доцент

Доцент кафедри полоністики і перекладу

+380965750799, Vyshnevsk.Oksana@vnu.edu.ua

Дні занять <http://>

Дистанційний курс на платформі Moodle: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2840>

3. ОПИС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Літературознавчий компонент на уроках польської мови» є вибіркоким освітнім компонентом, який вивчається здобувачами освіти на четвертому курсі. Основними формами навчання є лекційні та практичні заняття. Вибірковий освітній компонент спрямований на ознайомлення здобувачів освіти із теоретичними відомостями з методики викладання польської мови, зокрема аналізу літературних текстів при вивченні польської мови. Аналіз художніх текстів у культурних контекстах сприятиме розвитку творчого, оригінального мислення, вміння оцінювати набутий досвід та теоретичні знання, формуванню вмінь виразного читання, діалогічного та монологічного спілкування аргументовано відстоювати власну точку зору.

2. Мета і завдання вибіркового освітнього компонента

Метою вибіркового освітнього компонента є орієнтація здобувачів освіти на підготовку до міжкультурного діалогу та усвідомлення важливості толерантного спілкування як у своєму близькому оточенні (у своїй групі/класі, вузі/школі, регіоні), так і за межами України.

Основні завдання вибіркового освітнього компонента:

- розвивати вміння застосовувати теоретичні знання з теорії літератури на практиці під час вивчення морфології, лексики, фонетики на уроках польської мови;
- застосовувати художні тексти для формування у здобувачів освіти інтересу до польської культури та історії, національних звичаїв;

- читати і розуміти різні за стилями та жанрами тексти, залучені до ознайомлення за темою спілкування;
- грамотно висловлювати власні думки, міркування і переживання.

3. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність:

ІК: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК-4:** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК-5:** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК-6:** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації зрізних джерел.
- ЗК-7:** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК-8:** Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК-9:** Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно так і письмово.
- ЗК-10:** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК-11:** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК-13:** Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності:

- ФК-1:** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- ФК-2:** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК-5:** Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
- ФК-7:** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).
- ФК-8:** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- ФК-10:** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- ФК-14:** Здатність розуміти сутність польської мови як мови нацменшин у багатокультурному регіоні пограниччя.

Програмні навчальні результати:

- ПРН-2:** Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- ПРН-3:** Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
- ПРН-6:** Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН-8: Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН-15: Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН-17: Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН-19: Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

4. СТРУКТУРА ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 2.

Назви змістових модулів і тем	Усьо го	Лек.				Фор.к. / Бали
			Прак.	Сам.	Конс.	
Змістовий модуль 1. Методика викладання польської мови. Теоретичний аспект						
Тема 1. Методика навчання іноземної мови як наука, її зв'язок з іншими науками. Структура методики навчання іноземних мов. Зв'язок навчання іноземним мовам з іншими науками. Цілі та зміст, навички і вміння у навчанні іноземних мов.	14	2	2	10		ДС, Т, ЗР 10
Тема 2. Методи навчання іноземних мов. Класифікація методів навчання. Традиційні та інноваційні методи навчання. Пасивні та активні (інтерактивні) методи навчання.	14	2	2	10		ДС, Т, ЗР 10
Тема 3. Сучасні педагогічні технології навчання іноземної мови у школі. Інноваційні технології: суть і зміст поняття, особливості використання. Принципи дистанційної освіти та технології її застосування при вивченні польської мови.	14	2	2	10		ДС, Т, ЗР 10
Разом за модулем 1	42	6	6	30	0	30
Змістовий модуль 2. Літературознавчий компонент на уроках польської мови в 5-9 класах						
Тема 4. Особливості процесу вивчення польської мови як другої іноземної у сучасній школі . Навчально-методичні комплекси та їх роль при вивченні іноземної мови. Проблеми методологічного забезпечення дисципліни (підручники, навчально - методична документація) .	26	2	2	20	2	ДС, Т, ЗР 10
Тема 5. Місце літератури у процесі формування іншомовної комунікації . Мовознавчі акценти при вивченні віршованих творів на уроках польської мови у 5 –9 класах. Мовознавчі акценти при аналізі фрагментів прозових творів на уроках польської мови у 5 –9 класах.	26	2	2	20	2	ДС, Т, ЗР, АТ, РЗ/К 10
Тема 6. Література як спосіб формування мовних компетентностей. Формування граматичних навичок при вивченні творів «Dwa wiatry» Ю.Тувіма та «Morskie Oko» К.Пшерви -Тетмаєра. Формування лексичних навичок при вивченні фрагментів творів «Pan Tadeusz», «Świtez» А.Міцкевича та «Na zdrowie», «Do gór i lasów» Я.Кохановського. Формування фонетичних навичок при вивченні поезій «W pamiętniku Zofii Bobrowskiej» Ю.Словацького та «Pieśń o domu» М.Конопніцької.	28		6	20	2	ДС, ЗР, РМГ 20
Тема 7. Літературна складова формування мовленнєвих	28		4	20	4	ДС,

компетентностей . Формування навичок виразного читання при вивченні фрагменту тексту «Legenda o smoku wawelskim», сонетів «Stepy Akermąńskie», «Cisza morska» А.Міцкевича, вірша «Hymn do miłości ojczyzny» І.Красіцького. Формування навичок діалогічного мовлення при вивченні байок «Jagnę i wilcy», «Kruk i lis», «Ptaszki w klatce» І.Красіцького та вірша «Znaki przestankowe» Я.Бжехви.						ЗР, РМГ 10
<i>Контрольна робота</i>						КР 20
Разом за модулем 2	108	4	14	80	10	70
Всього за семестр годин / балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, ЗР – зв'язна розповідь, РМГ – робота в малих групах, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, АТ – аналіз тексту, КР – контрольна робота тощо.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ

Самостійна робота здобувачів освіти включає підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, виконання системи вправ практичного характеру. Ефективність самостійної роботи здобувачів освіти викладач виявляє на практичних заняттях, під час тематичного тестування і відбиває в загальній оцінці за тему.

Зміст самостійної роботи студентів

1. Підготувати презентацію на одну із запропонованих тем:

- Вивчення іноземних мов у концепції загальноосвітніх закладів середньої освіти.
- Цілі, зміст, прийоми навчання іноземних мов.
- Позитивні та негативні сторони багатомовності.
- Методика формування іншомовної компетентності в читанні.

2. Зробити аналіз навчальних програм з польської мови.

3. Підготувати конспект уроку з польської мови на тему:

- Однорідні члени речення (на матеріалі фрагменту балади А.Міцкевича «Świtez»
- Вивчення іменників, які вживаються лише у формі множини (на матеріалі поезії «Morskie

Око» К.Пшерви-Тетмасра

- Кличний відмінок іменників (на матеріалі поезії «Reduta Ordon» А.Міцкевича

4. Укласти список найновіших праць з методики викладання польської мови.

6. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Увесь освітній процес повинен відбуватися на засадах чесності, справедливості, відповідальності за результати своєї роботи, довіри до усіх учасників дидактичного процесу, об'єктивності оцінювання, толерантності, соціальної та гендерної рівності (деталі за [посиланням](#)).

Здобувач повинен систематично відвідувати практичні заняття з курсу, не запізнюватися, аби не переривати роботу викладача та своїх колег, не симулювати поганий стан здоров'я під час проведення модульних робіт, екзамену і под.

Усі усні завдання належить складати у призначений викладачем час. Письмові завдання, творчі проєкти і под. варто подати на перевірку у визначений викладачем час, оформивши відповідно до вимог, що ставляться до такого виду робіт.

Обов'язково потрібно дотримуватися засад академічної доброчесності: під час виконання завдань не можна привласнювати собі результати інтелектуальної діяльності інших осіб, при оформленні результатів своєї праці потрібно подавати покликання на розвідки, котрим

послугувалися у ході підготовки матеріалів, зазначити ресурси, якими користувалися; не можна підтасовувати факти, ілюстративний матеріал, бібліографічні відомості, не допускається користування шпаргалками під час виконання самостійних, модульних робіт, виконання тестів.

Жодні форми порушення академічної доброчесності (недбайливе цитування, присвоєння чужих ідей чи робіт, плагіат, псевдоавторство, неповажне ставлення до учасників освітнього процесу тощо) недопустимі. У разі таких дій – адекватна реакція відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#).

**Під час вивчення вибіркового освітнього компонента визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають вибіркового курсу як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані [подані за посиланням](#).*

7. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового семестрового контролю є **залік**. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, становить 100. Достатньою для заліку кількістю набраних за всі види запланованих робіт є 60 балів. Підсумковий контроль здійснюється відповідно до [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)

Підсумковий контроль успішності здобувача освіти (залік) матиме дві частини: 1) тестове опитування знань здобувачів з теорії (20 тестів, кожен з яких оцінюється на 1 бал); 2) написання конспекту уроку (40 балів).

Питання, які виносяться на залік:

1. Методика навчання іноземної мови як наука, її зв'язок з іншими науками.
2. Методи вивчення іноземних мов: загальний огляд.
3. Сучасні педагогічні технології навчання іноземної мови у школі.
4. Особливості інноваційної діяльності вчителя польської мови.
5. Лінгвопсихологічні засади навчання іноземних мов.
6. Професійна та методична компетентність вчителя іноземної мови.
7. Навчально-методичні комплекси та їх роль при вивченні іноземної мови.
8. Особливості процесу вивчення польської мови як другої іноземної у сучасній школі.
9. Проблеми методологічного забезпечення дисципліни (аналіз підручників, навчально-методичної документації).
10. Місце літератури у процесі формування іншомовної комунікації.
11. Мовознавчі акценти при вивченні віршованих текстів на уроках польської мови.
12. Література як спосіб формування мовних компетентностей.
13. Формування граматичних навичок при вивченні художніх текстів.

14. Формування лексичних навичок при вивченні художніх текстів.
15. Формування фонетичних навичок при вивченні художніх текстів.
16. Літературна складова формування мовленнєвих компетентностей.
17. Формування навичок виразного читання при вивченні літературного твору (або його фрагменту).
18. Формування навичок діалогічного мовлення при вивченні літературного твору (або його фрагменту).

8. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Вишневська О. Методика використання екранізації художнього твору при вивченні польської літератури. Волинь філологічна: текст і контекст. Вип. 30: Науково-методичні здобутки волинської філології / упоряд. Т. Левчук. Луцьк, 2020. С. 71–84.
2. Вишневська О. Формування мовленнєвої культури на уроках польської мови. Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти: зб. тез доповідей; Київ – Луцьк – Варшава, 9–12 листоп. 2020 р. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. С.25–29.
3. Даниленко Л. Інноваційні технології у профільному навчанні старшокласників: Навч.- метод. посіб. Черкаси, 2015. 92 с.
4. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : Навчальний посібник. Київ, 2004. 352 с.
5. Дудай К. Формування патріотизму при вивченні балади „Świeteż” А. Міцкевича на уроках польської мови. *Перекладознавство і міжкультурна комунікація: теоретичні та практичні аспекти досліджень*: зб. тез доповідей. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. С. 69–73.
6. Інноваційні педагогічні технології : посібник / За редакцією О. Огієнко. Київ, 2015. 314 с.
7. Кравчук А., Ковалевський Є. Методика викладання польської мови. Мова і культура в полоністичній дидактиці в Україні: підручник для вищих навч. закладів. Київ, 2017. 324 с.
8. Михайліченко М., Рудик Я. Освітні технології: навчальний посібник. Київ, 2016. 583 с.
9. Пучковський Ю. Польська мова. Київ, 2013. 272 с.
10. Слюсар О. Польська мова. Чернівці, 2011. 304 с.
11. Феномен інновації: освіта, суспільство, культура : монографія. Київ, 2008. 471 с.
12. Цьолик Н., Васейко Ю. Інформаційно-комунікаційні технології як сучасне знаряддя вивчення польської мови. Актуальні питання гуманітарних наук. Том 4. Вип.31. 2020. С. 216-220.
13. Bartnicka B., Satkiewicz H. Gramatyka języka polskiego dla cudzoziemców. Warszawa, 2006. 277 s.
14. Bąk J. Czytam i rozumiem. Zrozumieć słowo. Łódź, 2001. 171 s.
15. Bernacki M. Jak analizować wiersze poetów współczesnych. Poradnik dla uczniów i nauczycieli. Warszawa, 2002. 295 s.
16. Bojczewska T. Analiza i interpretacja utworów poetyckich. Poradnik dla maturzystów i uczniów szkół średnich. Warszawa, 2000. 217 s.
17. Czerkies Tamara. Tekst literacki w nauczaniu języka polskiego jako obcego (z elementami pedagogiki dyskursywnej). Warszawa, 2012. 195 s.
18. Gębał P. E., Miodunka W. Dydaktyka i metodyka nauki języka polskiego jako obcego i drugiego. Warszawa, 2020. 454 s.

19. Dąbrowska A., Łobodzińska R. Polski dla cudzoziemców. Wrocław, 1998. 347 s.
20. Janowska J. Planowanie lekcji języka polskiego. Kraków, 2010. 346 s.
21. Kruszewski K. Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela. Warszawa, 2007. 530 s.
22. Kultura w nauczaniu języka polskiego jako obcego / red. W. Miodunka. Warszawa, 2004. 172 s.
23. Okoń W. Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. Warszawa, 1998. 423 s.
24. Seretny A. Słownictwo Polskie w ćwiczeniach dla obcokrajowców. Kraków, 2016. 256 s.
25. Stempek I., Stelmach A., Dawidek S., Szymkiewicz A. Polski. Krok po kroku. Kraków, 2014. 82 s.